

Številka: 007-370/2013/

Ljubljana, 19.7. 2013

EVA: 2013-1611-0063

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o dohodnini – predlog za obravnavo – REDNI POSTOPEK

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni Zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Zlatko Alibegović, v.d. generalnega direktorja
- Jožica Kastelic, vodja sektorja
- Lucija Perko Vovk, podsekretarka
- Irena Zakotnik, podsekretarka
- mag. Edina Ključanin, podsekretarka
- Dominik Kuzma, podsekretar

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- dr. Uroš Čufer, minister za finance
- mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka
- mag. Mitja Mavko, državni sekretar

- mag. Zlatko Alibegović, v.d. generalnega direktorja
- Jožica Kastelic, vodja sektorja
- Lucija Perko Vovk, podsekretarka
- Irena Zakotnik, podsekretarka
- mag. Edina Ključanin, podsekretarka
- Dominik Kuzma, podsekretar

DA

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:

5. Kratek povzetek gradiva

Navedeni predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2M) uvaja spremembe, ki so potrebne zaradi:

- izvedbe ukrepov v skladu s cilji Programa stabilnosti za leto 2013,
- uskladitve s spremembami v novih področnih sistemskih zakonih (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2, Zakon o delovnih razmerjih – ZDR-1),
- uskladitve ZDoh-2 s pravnim redom Evropske unije in sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru,
- odprave ugotovljene protiusustavnosti petega odstavka 113. člena ZDoh-2, ki določa posebno osebno olajšavo za čezmejne delovne migrante.

Predlog ZDoh-2M vsebuje naslednje spremembe in dopolnitve:

1. Odpravlja se avtomatično usklajevanje davčnih olajšav in neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine z rastjo cen življenjskih potrebščin. Možnost usklajevanja in določanje koeficienta, s katerim se uskladijo zneski olajšav in neto letnih davčnih osnov iz lestvice za odmero dohodnine se prenaša v okvir sprejemanja zakona o izvrševanju proračuna (8. in 9. člen ZDoh-2M (118. in 122. člen ZDoh-2)).

2. Spreminja se določitev davčne osnove od dohodkov iz drugega pogodbenega razmerja, na način, da se pri določanju davčne osnove kot odbitna postavka priznavajo tudi obvezni prispevki za socialno varnost delojemalca od dohodkov iz drugega pogodbenega razmerja (1. člen ZDoh-2M (41. člen ZDoh-2)).

3. Davčna obravnava poklicnih pokojnin se izenačuje z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja in tako se prejemnikom poklicne pokojnine priznava osebna olajšava v obliki zmanjšanja dohodnine v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine (6. člen ZDoh-2M (112. člen ZDoh-2)). Navedena sprememba je bila v predlog novele ZDoh-2M vključena naknadno, po opravljeni razpravi na Ekonomsko socialnem svetu in usklajevanju na delovni skupini.

4. Določa se možnost uveljavljanja veljavne olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, že pri obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (11. člen ZDoh-2M (128. člen ZDoh-2)).

5. Določba, ki določa olajšave za rezidente držav članic EU in EGP se usklajuje z zakonodajo EU (7. člen ZDoh-2M (116. člen ZDoh-2)) in sicer tako, da se določa možnost uveljavljanja posebne osebne olajšave za športnike, novinarje in kulturnike ter olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje tudi za nerezidenta Slovenije (ki je rezident držav članic EU oziroma EGP), ki izpolnjuje določene pogoje in pretežni del dohodka dosega v Sloveniji.

6. Pri določanju davčne osnove od dohodka iz življenjskega zavarovanja se določa pričakovano

življenjsko dobo zavarovanca enako, ne glede na spol davčnega zavezanca (4. člen ZDoh-2M (86. člen ZDoh-2), s čimer se določba uskladi z Direktivo Sveta 2003/113/ES na področju zavarovanja v skladu s Sodbo sodišča Evropske unije v zadevi C-236/09 kot tudi Direktivo 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta, o uresničevanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri določanju zavarovalnih premij in dajatev iz zavarovanja.

7. Ureja se ustrezno vsebinsko sklicevanje glede na določbe ZPIZ-2 in ZDR-1 (2. člen ZDoh-2M (44. člen ZDoh-2); 3. člen ZDoh-2M (65. člen ZDoh-2); 5. člen ZDoh-2M (107. člen ZDoh-2), 6. člen ZDoh-2M (112. člen ZDoh-2) in 10. člen ZDoh-2M (127. člen ZDoh-2)).

8. Na podlagi odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-147/12-18 z dne 29. 5. 2013, ki je ugotovilo, da je peti odstavek 113. člena Zakona o dohodnini v neskladju z Ustavo RS, se odpravlja posebna osebna olajšava za dohodke rezidentov čezmejnih delovnih migrantov (7. člen ZDoh-2M (113. člen ZDoh-2)). Navedena sprememba je bila v predlog novele ZDoh-2M vključena naknadno, po opravljeni javni razpravi in medresorskem usklajevanju.

Po oceni bo imel predlog zakona v letu 2014 za posledico letno zvišanje prihodkov državnega proračuna iz naslova dohodnine za okoli 33,2 milijonov eurov. Navedeni učinek je posledica ukinitve usklajevanja neto letnih davčnih osnov iz davčne lestvice in davčnih olajšav z rastjo cen življenjskih potrebščin, ki bo povečal prihodke za 30 milijonov eurov. Večji vpliv na povečanje prihodkov iz naslova dohodnine ima tudi odprava posebne osebne olajšave za dohodke rezidentov čezmejnih delovnih migrantov, ki bo po oceni zvišala prihodke za 4 milijonov eurov. Obenem pa ima vpliv na prihodke iz naslova dohodnine tudi sprememba določanja davčne osnove od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja (zaradi priznavanja obveznih prispevkov za socialno varnost), ki bo zmanjšala prihodke v višini 0,8 milijonov eurov. Ostale spremembe ne bodo imele pomembnejših finančnih posledic za državni proračun.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA / NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA / NE
c)	administrativne posledice	DA / NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA / NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	DA / NE
e)	na socialno področje	DA / NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA / NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

/samo, če izbere DA pod točko 6a)/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna		+33,2 mio eurov		
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek zat+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	

SKUPAJ:		

/OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V povezavi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in/ali občinskih proračunov
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov
- obveznosti za druga javno finančna sredstva (ostali viri), ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navede se proračunski uporabnik, ki financira projekt oz. ukrep; projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b.). V primeru uvrstitve novega projekta oziroma ukrepa v Načrt razvojnih programov se navede:

- proračunskega uporabnika, ki bo financiral nov projekt oziroma ukrep;
- projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, ki bodo financirale nov projekt oziroma ukrep je potrebno izpolniti tudi točko II.b., saj je za nov projekt oziroma ukrep možno zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo iz proračunskih postavk, ki financirajo že sprejete oz. veljavne projekte in ukrepe.

- II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:

Navede se proračunskega uporabnika, sprejete (veljavne) ukrepe oziroma projekte, ki jih proračunski uporabnik izvaja ter proračunske postavke pripadajoče navedenemu proračunskemu uporabniku in so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov, in iz katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti na obstoječih projektih oziroma ukrepih in/ali novih projektih oziroma ukrepih navedenimi v točki II.a.

- II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:

V kolikor se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili na načine določene v točkah II.a. in II.b. je možno povečanje odhodkov in izdatkov proračuna na podlagi določil zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. iz naslova priliva namenskih sredstev EU). Ukrepanje v primeru zmanjšanja prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna./

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

/samo, če izbere NE pod točko 6a)/

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

/Če NE, navesti razlog za ne objavo: /

Če DA:

Datum objave: 21.5.2013.....

- Na gradivo je lahko podajala pripombe vsa javnost.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- Gospodarska zbornica Slovenije
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
- Modra zavarovalnica
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
- Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Prvo prejete pripombe GZS se niso nanašale neposredno na vsebino, ki jo ureja predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, temveč na problematiko skupne obremenitve začasnega ali občasnega dela upokojujencev po Zakonu o urejanju trga dela in tudi na obremenitev tega dela prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po stopnji 8,85% po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2. Kasneje prejeti predlog GZS se nanaša na davčno obravnavo odpravnine zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je nova pravica, uvedena z novim Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR-1). GZS predlaga, da bi se navedena odpravnina pod pogoji in do višine, določene v 79. členu ZDR-1, ne vštela v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja. Navedeni predlog ni bil upoštevan, saj ne gre za sistemsko utemeljeno davčno obravnavo teh dohodkov. Glede na namen uvedbe navedene nove odpravnine po ZDR-1, ki je v zmanjšanju tendence delodajalcev k sklepanju pogodb o zaposlitvi za določen čas in s tem zmanjšanju dualizma in segmentacije na trgu dela, odpravnine delavcu, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas, ni primerno davčno obravnavati podobno kot odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, ki se pod določenimi pogoji in do določene višine ne všteta v davčno osnovo, saj bi taka davčna obravnavo lahko imela nasprotni učinek kot je bil namen uvedbe tovrstnih odpravnin in bi bila lahko spodbuda zaposlovanju za določen čas.

Tudi predlog Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije se nanaša na davčno obravnavo odpravnine zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je nova pravica, uvedena z novim ZDR-1, in sicer v smeri enake davčne obravnave z odpravninami zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, ki se pod določenimi pogoji in do določene višine ne všteta v davčno osnovo. Navedeni predlog ni bil upoštevan iz razlogov, ki so navedeni pri predlogu GZS v zvezi z navedenimi odpravninami. Poleg tega je OPZS predlagala tudi dopolnitev določbe 9. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 glede odpravnin zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki se izplačujejo delavcem, ki pri istem delodajalcu sklenejo novo pogodbo o zaposlitvi ter navedenih odpravnin med povezanimi osebami, ki ni bila upoštevana.

Predlog Modre zavarovalnice, da se med prenose sredstev, od katerih se ne plačuje dohodnine, uvrsti tudi prenos sredstev iz poklicnega zavarovanja v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki je po novem določen z ZPIZ-2 v primeru, ko zavarovanec poklicnega zavarovanja, ki je pred uveljavitvijo pravice do poklicne pokojnine izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne, predčasne, vdovske ali invalidske pokojnine, je bil upoštevan, saj je smiselno, da se v tem primeru omogoči davčno nevtralen prenos sredstev. Drugi predlogi, ki so se nanašali na terminološko usklajitev z ZPIZ-2, niso bili upoštevani.

Predlog ZSSS, da se davčna obravnavo poklicnih pokojnin in pokojninskih rent iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izenači z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja je bil po razpravi na ESS in usklajevanju na delovni skupini upoštevan pri davčni obravnavi poklicnih pokojnin, saj je za poklicne pokojnine določeno priznavanje olajšave, kot velja za pokojnine iz obveznega zavarovanja v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine. Predlog, da se enkratno izplačilo sredstev zavarovancu, ki je najmanj 10 let opravljal službo v slovenski vojski in ne namerava uveljaviti poklicne pokojnine, obdavči po nižani stopnji akontacije dohodnine ni bil upoštevan, ker ni smiselno, da se med letom od navedenih izplačil odvede preizka akontacija dohodnine, ki povzroči visoka doplačila dohodnine ob letni odmeri dohodnine.

Predlog Kapitalske družbe, da se davčna obravnavo poklicnih pokojnin izenači bodisi z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja bodisi z davčno obravnavo pokojninskih rent iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja je bil upoštevan, saj je izenačena z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o....., kar je razvidno v predlogu predpisa./

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

/Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvu za zunanje zadeve
- Službi Vlada RS za zakonodajo
-

Ministrstvo za zunanje zadeve v zvezi s posredovanim gradivom ni posredovalo pripomb.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je vložilo pripombe na gradivo v katerih

predlaga nekatere dodatne terminološke uskladitve ZDoh-2 z ZPIZ-2 in drugimi predpisi s socialno varstvenega področja. Poleg tega predlaga tudi:

- Urejanje davčnega statusa izplačila 20% pokojnine po tretjem odstavku 38. člena ZPIZ-2;
- Določitev posebne davčne osnove, podobno kot za pokojninske rente iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, tudi za poklicne pokojnine; kasneje je bil posredovan tudi predlog, ki je bil podan na podlagi mnenja delovne skupine za pripravo meril in kriterijev za poklicno zavarovanje, da se davčna obravnava poklicnih pokojnin izenači z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja oziroma, če ta rešitev ne bi bila sprejemljiva pa z davčno obravnavo pokojninskih rent iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- Primerljivo davčno obravnavo odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati delavcu ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi za določen čas in odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati delavcu zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas po 9. točki prvega odstavka 44. člena ZDoh-2.

Na podlagi prejetih predlogov je Ministrstvo za finance pristopilo k nadaljnji uskladitvi pojmov, kjer je to izhajalo iz potreb po uskladitvi terminologije z ZPIZ-2. V zvezi s predlaganimi terminološkimi uskladitvami, ki se nanašajo na drugo zakonodajo, bodo te lahko upoštevane ob večji sistemski spremembi Zakona o dohodnini. Upoštevan je predlog glede ureditev davčne obravnave nove pravice po ZPIZ-2, to je 20% pokojnine po tretjem odstavku 38. člena ZPIZ-2 ter glede izenačitve davčne obravnave poklicnih pokojnin s pokojninami iz obveznega pokojninskega zavarovanja. Druge predloge za širjenje obstoječih davčnih ugodnosti pa Ministrstvo za finance ni sprejelo, saj niso skladni s predvidenim obsegom novele), prav tako ti predlogi niso skladni s ciljem javnofinančne konsolidacije in sistemsko utemeljeno davčno obravnavo dohodkov. Razlogi za neupoštevanje davčne obravnave odpravnin zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas so natančneje navedeni pri odgovoru na predlog GZS.

Služba Vlade RS za zakonodajo ni imela pripomb.

/Datum pošiljanja: 21.5.2013

/Gradivo je usklajeno:

v pretežni meri

Bistvena odprta vprašanja:

- davčna obravnava odpravnin zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas

Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno/

10. Gradivo je lektorirano

DA

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA / NE
b)	za nujnost obravnave	DA / NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	DA / NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA / NE

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...

dr. Uroš ČUFER
minister

PRILOGA:

- Priloga 1: predlog sklepa
- Priloga 2: predlog zakona

PRILOGA 1

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

Tanja Šarabon
GENERALNA SEKRETARKA

Številka:

Ljubljana,

Priloge:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

PREDLOG

2013-1611-0063

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je določena z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2). Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je področje obdavčevanja, ki zahteva spremljanje in spreminjanje ureditve, zaradi spremenjenih družbeno ekonomskih razmer in spremenjene področne zakonodaje, ki vpliva tudi na davčno obravnavo dohodkov ter ugotavljanje združljivosti nacionalne zakonodaje z zakonodajo EU in njeno usklajevanje. Namen novele Zakona o dohodnini je z ukrepom odprave avtomatskega usklajevanja davčnih olajšav in lestvice za odmero dohodnine zasledovati cilje javnofinančne konsolidacije, kot so določeni v Programu stabilnosti za leto 2013, uskladiti zakon s spremembami oziroma sprejetjem novih področnih sistemskih zakonov, in sicer Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), ter uskladitev s pravnim redom EU in z odločbo Ustavnega sodišča RS, sprejeto v zvezi s petim odstavkom 113. člena ZDoh-2.

1. V Programu stabilnosti za leto 2013 je predvidena ukinitvev usklajevanj vseh socialnih transferjev posameznikom in gospodinjstvom, kot začasni ukrep na odhodkovni strani proračuna s ciljem javnofinančne konsolidacije. Z enakim ciljem javnofinančne konsolidacije se pristopa tudi k omejitvi avtomatičnega usklajevanja, ki je določen v ZDoh-2, s čimer se omejujejo davčni potroški in se povečujejo proračunski prihodki od davkov. V okviru sistema dohodnine to pomeni ukinitvev usklajevanj tistih davčnih potroškov, ki pomenijo posredne transfere posameznim davčnim zavezancem, s katerimi se izboljšuje ali prilagaja dohodkovni in socialni status fizične osebe, ki je upravičena uveljavljati davčni potrošek, glede na inflacijska gibanja. Gre za ukrep v okviru javnofinančne konsolidacije, ki je v skladu z ukrepi in cilji v Programu stabilnosti za leto 2013.

ZDoh-2 določa usklajevanje zneskov z rastjo cen življenjskih potrebščin za davčne olajšave (splošna olajšava, osebne olajšave, posebne osebne olajšave, posebna olajšava, olajšava za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) in za neto letne davčne osnove v lestvici za odmero dohodnine.

Veljavne davčne olajšave in lestvica za odmero dohodnine za leto 2013 so določene na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2013 (Ur. l. RS, št. 102/12). Skladno z Zakonom o dohodnini (ZDoh-2) se neto letne davčne osnove v davčni lestvici in olajšave enkrat letno usklajujejo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom preteklega leta po podatkih Statističnega urada RS.

2. V letu 2012 je bil sprejet nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), ki je začel veljati 1. januarja 2013 in

vsebuje nekatere rešitve, zaradi katerih je treba spremeniti tudi ZDoh-2.

1. januarja 2014 se začne uporabljati 18. člen ZPIZ-2, ki daje podlago za obvezno zavarovanje tudi osebam, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja – ki ni delovno razmerje, samozaposlitev, opravljanje funkcije vodenja s hkratnim lastništvom v družbi ali opravljanje kmetijske dejavnosti – opravljajo delo (npr. na podlagi pogodbe o delu, avtorske pogodbe, na podlagi izvolitve ali imenovanja v državni ali drug organ). Osebe, zavarovane na tej podlagi, bodo zavezanke za plačilo prispevka delojemalca, zato se ustrezno spreminjajo določbe ZDoh-2, ki določajo davčno osnovo od dohodkov iz drugega pogodbenega razmerja, kamor po vsebini spadajo dohodki, doseženi na podlagi razmerja, po katerem bodo osebe vključene v obvezno zavarovanje na podlagi 18. člena ZPIZ-2.

Iz kontrolnih podatkov za odmero dohodnine za leto 2011 je imelo od 1.690.459 davčnih zavezancev dohodke iz drugega pogodbenega razmerja (avtorsko delo, delo na podlagi pogodb o delu itd.) okoli 10 % ali 175.922 zavezancev. Skupaj so dosegli 346 milijonov eurov dohodka, kar predstavlja manj kot 2 % v celotnem dohodku zavezancev za leto 2011. Med njimi je bilo 19.738 zavezancev, ki so imeli samo dohodke iz drugega pogodbenega razmerja in nobenega drugega dohodka. Dosegli so skoraj 50 milijonov eurov dohodka, kar pomeni, da je v povprečju dohodek znašal približno 2.500 eurov na zavezanca.

Dohodnina je bila za leto 2011 odmerjena le 21 % zavezancem, ki so imeli samo dohodke iz drugega pogodbenega razmerja, in sicer v skupnem znesku okoli 31 milijonov eurov, kar predstavlja v povprečju približno 7.400 eurov na zavezanca (ali 82 % minimalne plače za leto 2011, določene v višini 8.977 eurov). Največ teh zavezancev, 82 %, je bilo razvrščenih v prvi davčni razred, 13 % v drugi in 5 % v tretji davčni razred.

ZPIZ-2 je uveljavil tudi možnost vključitve v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za zavarovance, ki opravljajo pridobitno ali drugo samostojno dejavnost, zato je ustrezno dopolnjena ureditev glede uveljavljanja veljavne olajšave, in sicer pri akontaciji dohodka iz dejavnosti.

ZDoh-2 v določenih členih ureja davčno obravnavo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in ker je v njih določeno tudi sklicevanje na konkretne člene ZPIZ-1, je zaradi uveljavitve ZPIZ-2 treba ustrezno urediti ta sklicevanja v ZDoh-2.

3. V letošnjem letu so se začele izplačevati prve poklicne pokojnine na podlagi obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja oziroma poklicnega zavarovanja, ki je nadomestil prejšnji sistem zavarovalne dobe s povečanjem, ki je bil del obveznega pokojninskega zavarovanja. Zaradi navedene spremembe dohodki iz tega zavarovanja, torej poklicne pokojnine, niso več pokojnine iz obveznega zavarovanja in zato nimajo posebne davčne obravnave kot navedene pokojnine. Zaradi doseganja izenačene davčne obravnave poklicnih pokojnin s pokojninami iz obveznega pokojninskega zavarovanja je potrebna dopolnitev zakona v delu, ki določa osebne olajšave.

4. V ZDoh-2 se nevštevanje odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi v davčno osnovo dohodka iz zaposlitve določa z neposrednim sklicevanjem na ustrezní člen ZDR, zato je potrebna ustrezna uskladitev sklicevanja v ZDoh-2 na ZDR-1.

5. V okviru pilotnega projekta EU je Evropska komisija Slovenijo v decembru 2012 opozorila na domnevno nezdržljivost nekaterih določb v slovenski davčni zakonodaji, ki se nanašajo na možnost uveljavljanja posebne osebne olajšave za samozaposlene kulturnike, novinarje in športnike ter na možnost uveljavljanja olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, z zakonodajo EU, zlasti s pravico do ustanavljanja in s prostim gibanjem delavcev, zajamčenima s 45. in 49. členom Pogodbe o delovanju EU in 28. in 31. členom

Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

Gre za položaj, ko je nerezident (sicer rezident EU), ki svoj dohodek v celoti ali pretežno pridobiva iz Slovenije, v primerljivem položaju z rezidentom Slovenije in bi zato moral uživati enako ugodno davčno obravnavo kot rezidenti.

V skladu z veljavnim 116. členom ZDoh-2 lahko fizična oseba, ki je rezident države članice EU oziroma EGP, ki ni Slovenija, in v Sloveniji dosega dohodke iz zaposlitve, dohodke iz dejavnosti, razen dohodkov iz dejavnosti, če se davčna osnova od teh dohodkov ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz prenosa premoženjske pravice ter druge dohodke, uveljavlja olajšave, določene v 111., 112. in 114. členu tega zakona, če z dokazili dokaže, da znašajo navedeni dohodki, doseženi v Sloveniji, najmanj 90 % njenega celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu, in če dokaže, da so v državi njenega rezidentstva dohodki, doseženi v Sloveniji, izvzeti iz obdavčitve ali so neobdavčeni. Nerezident Slovenije (ki je rezident držav članic EU oziroma EGP), ki izpolnjuje pogoje glede vrste dohodka, višine doseženega dohodka v Sloveniji in glede izvzetja oziroma neobdavčitve dohodkov, doseženih v Sloveniji, v državi njegovega rezidentstva v skladu z veljavnim 116. členom ZDoh-2 ni upravičen do posebne osebne olajšave za kulturnike, novinarje in športnike, določene s 113. členu ZDoh-2, ter do olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, določene s 117. členom ZDoh-2.

Slovenija se je v odgovoru Evropski komisiji zavezala, da bo neskladnost odpravljena ob naslednji spremembi ZDoh-2.

6. Pri presoji združljivosti slovenske davčne zakonodaje s pravnim redom EU je bilo ugotovljeno, da na področju ureditve davčne osnove od dohodka iz življenjskega zavarovanja v drugem odstavku 86. člena ZDoh-2 ni v zadostni meri spoštovano načelo enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri obdavčitvi rente.

V skladu s sedanjo ureditvijo se v primeru, če celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil v pogodbi o življenjskem zavarovanju ni določeno, kot celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil upošteva razlika med zavezančev starostjo v času, ko prvič prejme obročno izplačilo in pričakovano življenjsko dobo zavezanca, ki se določi glede na podatek Statističnega urada Republike Slovenije o pričakovani življenjski dobi moškega ali ženske v Sloveniji. V skladu z Direktivo Sveta 2003/113/ES na področju zavarovanja, Sodbo sodišča Evropske unije v zadevi C-236/09 ter Direktivo 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uresničevanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri določanju zavarovalnih premij in dajatev iz zavarovanja je treba za davčne namene pričakovano življenjsko dobo zavezanca za moške in ženske določati enako. 7. Ustavno sodišče RS je v odločbi številka U-I-147/12-18 z dne 29. 5. 2013 ugotovilo, da je peti odstavek 113. člena ZDoh-2 v neskladju z Ustavo, zato se odpravlja posebna osebna olajšava za dohodke rezidentov - čezmejnih delovnih migrantov.

7. V skladu s petim odstavkom 113. člena ZDoh-2 se rezidentu – čezmejnemu delovnemu migrantu, ki od delodajalca, ki ni rezident Slovenije, prejme dohodke iz delovnega razmerja za zaposlitev, opravljeno v tujini, prizna zmanjšanje davčne osnove od tega dohodka, ki za leto 2013 znaša 7.576,62 eura. Čezmejni delovni migrant je zavezanec, ki zaradi opravljanja dela v tujini odhaja v tujino in se dnevno ali najmanj enkrat tedensko vrača v Slovenijo.

Navedena olajšava je bila uvedena z novelo Zakona o dohodnini (ZDoh-2E). Prvič se je priznala pri odmeri dohodnine za leto 2009. Olajšava je bila uvedena z namenom zmanjšanja davčne obremenitve oziroma doplačil dohodnine od dohodkov iz delovnega

razmerja, ki jih rezidenti - čezmejni delovni migranti dosežejo z opravljanjem zaposlitve zunaj Slovenije pri tujih delodajalcih, saj je bilo ugotovljeno, da je pri relativno velikem številu zavezancev, predvsem tistih, ki delajo v Avstriji, prihajalo do relativno visokih doplačil dohodnine; to se dogaja predvsem v primerih, ko je raven plač v drugi državi višja in obdavčitev plač relativno nižja kot v Sloveniji in je zato v večini primerov treba od teh dohodkov v Sloveniji dohodnino doplačati.

Dohodki iz delovnega razmerja, ki jih rezidenti dosežejo z opravljanjem zaposlitve zunaj Slovenije, so v skladu s konceptom svetovnega dohodka od leta 2005 obdavčeni tudi v Sloveniji. Ker so ti dohodki obdavčeni tudi v državi, v kateri so doseženi, pride do dvojne obdavčitve, ki se odpravlja tako, da se dohodnina, odmerjena po slovenskih predpisih, zmanjša za dohodnino, plačano v drugi državi.

Po podatkih iz odmer dohodnine za leto 2011 je olajšavo za rezidente – čezmejne delovne migrante uveljavilo 2.963 zavezancev.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je uveljavitev ukrepa na prihodkovni strani proračuna z namenom javnofinančne konsolidacije v skladu s cilji, določenimi v Programu stabilnosti za leto 2013 in uskladiitev določb zakona s spremembami v novih področnih sistemskih zakonih, in sicer ZPIZ-2 in ZDR-1. Poleg tega je cilj predloga zakona tudi zagotoviti združljivost določb ZDoh-2 s pravnim redom Evropske unije in Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru ter odpraviti ugotovljeno neustavnost petega odstavka 113. člena ZDoh-2.

2.2 Načela

Načela tega zakona v splošnem ne odstopajo od temeljnih načel veljavnega zakona. V predlogu zakona se tako izhaja iz načela splošne davčne obveznosti, enake davčne obravnave in sposobnosti za plačilo davka.

2.3 Poglavitne rešitve predloga zakona

1. Spreminja oziroma odpravlja se avtomatično usklajevanje zneskov davčnih olajšav in neto letne davčne osnove v lestvici za odmero dohodnine z rastjo cen življenjskih potrebščin. Možnost usklajevanja in določanja koeficienta, s katerim se uskladijo zneski olajšav in neto letnih davčnih osnov iz lestvice za odmero dohodnine, se prenaša v okvir sprejemanja zakona o izvrševanju proračuna.

2. Večina sprememb v zakonu je vezanih na sprejeti novi ZPIZ-2. V zvezi z ZPIZ-2 se bo predvsem spremenil način določanja davčne osnove od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja, uredilo vsebinsko sklicevanje na ZPIZ-2 in določila ustrezna davčna obravnava pri akontaciji dohodka iz dejavnosti zaradi možnosti vključevanja samozaposlenih oseb v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

S spremembo se bo v določbi, ki ureja davčno osnovo od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja, določila možnost uveljavljanja zmanjšanja davčne osnove od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja poleg znižanja za normirane oziroma dejanske stroške tudi znižanje za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačati delojemalec.

Pri akontaciji dohodnine od dohodka iz dejavnosti se bo med olajšave, ki se lahko upoštevajo že pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, uvrstila tudi olajšava za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in sicer za premije, ki jih zavezanec zase plačuje v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, kar je posledica nove ureditve po ZPIZ-2, po kateri se po 1. januarju 2013 v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje lahko vključijo tudi zavarovanci, ki opravljajo pridobitno in drugo samostojno dejavnost.

Z zakonom se bodo popravila sklicevanja na ustrezne člene ZPIZ-2, in sicer se bo v 65. členu sklicevanje uredilo tako, da se bo namesto na konkretne člene sklicevalo na pogoje v zvezi s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, določene po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Prav tako se bodo prilagodila sklicevanja na Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v 5. in 6. točki 107. člena ZDoh-2, v četrtem odstavku 112. člena ZDoh-2 in v sedmem in osmem odstavku 127. člena ZDoh-2.

3. Rezidentu, prejemniku poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, s čemer se davčna obravnava poklicnih pokojnin izenačuje z davčno obravnavo pokojnin iz obveznega pokojninskega zavarovanja.

4. Z zakonom se bo v določbi, ki ureja vrsto in višino odpravnine, ki se ne všteva v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja, uredilo sklicevanje na Zakon o delovnih razmerjih, in sicer tako, da se namesto na določen člen tega zakona sklicuje splošno na zakon, ki ureja delovna razmerja in na višino odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razlogov nesposobnosti.

5. Na podlagi predlagane rešitve bodo lahko rezidenti držav članic EU in EGP, ki ni Slovenija, in v Sloveniji dosegajo dohodke iz zaposlitve, dohodke iz dejavnosti, razen dohodkov iz dejavnosti, če se davčna osnova od teh dohodkov ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodke iz prenosa premoženjske pravice ter druge dohodke, če znašajo navedeni dohodki, doseženi v Sloveniji najmanj 90% celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu, uveljavljali tudi posebne osebne olajšave po prvem, drugem in četrtem odstavku 113. člena ZDoh-2 in olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje po 117. členu ZDoh-2.

6. Pri določanju davčne osnove od dohodka iz življenjskega zavarovanja se bo v primeru, če celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil v pogodbi o življenjskem zavarovanju ni določeno, upoštevala razlika med zavezančevo starostjo v času, ko prvič prejme obročno izplačilo in pričakovano življenjsko dobo zavezanca, ki se določi glede na podatek Statističnega urada Republike Slovenije o pričakovanem trajanju življenja ob rojstvu v Sloveniji, in sicer kot povprečje pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu moškega in ženske.

7. Na podlagi odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-147/12-18 z dne 29. 5. 2013, ki je ugotovilo, da je peti odstavek 113. člena Zakona o dohodnini v neskladju z Ustavo RS, se odpravlja posebna osebna olajšava za dohodke rezidentov – čezmejnih delovnih migrantov.

8. Zakon se bo začel uporabljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu, uporabljal pa se bo že za odmero dohodnine za leto 2013. Posebna uporaba se določa za spremenjeni 41.

in 113. člen ter novi šesti odstavek 112. člena in spremenjeni tretji odstavek 127. člena, ki se bodo uporabljali od 1. januarja 2014, za spremenjeni drugi odstavek 86. člena, ki se bo uporabljal od uveljavitve zakona in za spremenjeni 118. in 122. člen, ki se uporabljata za odmero dohodnine od leta 2014 dalje. Pri tem pa je v prehodnih določbah izrecno določeno, da se za izplačila po pogodbah o življenjskem zavarovanju, sklenjenih pred dnevom uveljavitve tega zakona, ki so se začela izplačevati pred uveljavitvijo tega zakona, uporablja določba drugega odstavka 86. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12). Poleg tega je posebej določeno, da se do začetka uporabe spremenjenega 41. in 113. člena ter novega šestega odstavka 112. člena in spremenjenega tretjega odstavka 127. člena zakona uporabljajo določbe veljavnega 41., 112., 113. in 127. člena ZDoh-2.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjuje se, da bodo imele vse spremembe, predvidene v predlogu zakona v letu 2014 za posledico letno zvišanje prihodkov državnega proračuna iz naslova dohodnine za okoli 33,2 milijonov evrov.

Ocena odprave usklajevanja davčnih olajšav in neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine z rastjo cen življenjskih potrebščin je pripravljena na podlagi individualnih podatkov odmere dohodnine za leto 2011. Pri tem so se za oceno tega ukrepa pri vseh parametrih (davčne lestvice in olajšav) upoštevali podatki o letni stopnji inflacije, ki jo je aprila objavil UMAR v Pomladanski napovedi (ocena inflacije dec/dec za leto 2013 v višini 101,9). Odprava usklajevanja davčnih olajšav in lestvice za odmero dohodnine, bo tako imela vpliv na vse davčne zavezance, ki pa bo različen, glede na višino dohodka. Ob upoštevanju nespremenjenega obsega aktivnih dohodkov, kot so jih imeli zavezanci v letu 2011, ocenjujemo, da bo odprava indeksacije na letnem nivoju povečala prihodke iz naslova dohodnine v višini okoli 30 milijonov evrov.

Na prihodke iz naslova dohodnine pa poleg tega vpliva tudi sprememba določanja davčne osnove od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja (zaradi priznavanja obveznih prispevkov za socialno varnost). Ocena navedene spremembe je pripravljena na podlagi podatkov davčnih zavezancev, ki so prejeli samo dohodke iz drugega pogodbenega razmerja, iz odmere dohodnine za leto 2011. Glede na podatke je okoli 4.180 davčnih zavezancev skupaj ustvarilo okoli nekaj več kot 31 milijona evrov dohodka, njihova davčna osnova, znižana za vse olajšave in stroške, je predstavljala 42 % dohodka (ali v znesku 13 milijonov evrov). Efektivna davčna stopnja pri obravnavanih zavezancih, izražena kot razmerje med dohodnino in davčno osnovo pred olajšavami, je znašala 18,2 %.

Ob upoštevanju veljavnih stopenj za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in doseženih dohodkov davčnih zavezancev, ki so imeli samo dohodke iz drugega pogodbenega razmerja, v enaki višini kot v letu 2011, ocenjujemo, da bo osnova za davek zaradi upoštevanja obračunanih prispevkov teh dohodkov nižja v povprečju za okoli 23 %. Efektivna davčna stopnja se bo znižala za približno 0,5 odstotnih točk, in sicer na 17,6 %. Posledično to pomeni, da bo obračunana dohodnina nižja za okoli 0,8 milijonov evrov.

Ob predpostavki nespremenjenega vedenja zavezancev bo odprava olajšave za čezmejne delovne migrante povečala prihodke državnega proračuna za okoli 4 milijonov evrov letno.

Druge poglavitne rešitve predloga zakona ne bodo imele pomembnejših finančnih posledic

za državni proračun.

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona v proračunu ni treba zagotoviti dodatnih sredstev.

Nadzor nad izvajanjem zakona bo opravljala Davčna uprava RS.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE¹

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

V pravnem redu EU na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalnih zakonodaj s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

5.1 Usklajevanje davčnih olajšav in lestvice za odmero dohodnine

5.1.1 Združene države Amerike²

Ameriški zakon o olajšavah za davčne zavezance za leto 2012 določa usklajevanje določenih davčnih olajšav in davčnih razredov z rastjo inflacije.

5.1.2 Združeno kraljestvo Velike Britanije³

V letnem finančnem zakonu (FA) se na podlagi Zakona o dohodnini iz leta 2007 določajo davčne stopnje, zneski davčnih razredov in davčnih olajšav. Obstoječi zakon, ki ureja dohodnino zavezuje Vlado, da usklajuje davčne olajšave in mejne davčne stopnje z letnim povečanjem cen življenjskih potrebščin (Retail Prices Index), določenim glede na leto do septembra pred davčnim letom, za katero se določajo usklajene davčne stopnje in davčne olajšave.

5.1.3 Španija⁴

Španija ne pozna obveznega usklajevanja zneskov v davčnih zakonih, čeprav je običajno, da se zneski usklajujejo v proračunskem zakonu glede na letno inflacijo. Vlada se pri pripravi proračunskega zakona odloči, ali opravi uskladitev zneskov z letno inflacijo, ali ne.

¹ Vir podatkov: <http://online.ibfd.org/>

² <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c112:H.R.8.ENR>: 7.6.2013

³ Vir podatkov: <http://www.hmrc.gov.uk/budget2013/tiin-2531.pdf>, 7.6.2013

⁴ Vir podatkov: Poizvedba pri španskih davčnih oblasteh, 5.6.2013

V letu 2013 zneski v davčnih zakonih niso bili usklajeni, kar pa ni običajna praksa.

5.2 Davčna obravnava obveznih prispevkov za socialno varnost pri dohodku iz zaposlitve

5.2.1 Slovaška Republika

Slovaška Republika ima pri davčni obravnavi dohodkov iz zaposlitve določeno, da se obvezni prispevki za zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti, ki jih je dolžan plačati zaposleni, odbijajo od dohodka zaposlenega.

5.2.2 Zvezna republika Nemčija

V Nemčiji je dohodek iz zaposlitve katerikoli dohodek v denarju ali naravi, ki ga je dobil zaposleni v zvezi z zaposlitvijo. Delodajalec je dolžan od teh dohodkov odtegniti dohodnino, povečano za solidarnostni prispevek in socialne prispevke.

Na splošno je možno letno davčno osnovo zmanjšati za 76 % prispevkov v obvezno pokojninsko zavarovanje in nekatera zasebna pokojninska zavarovanja, če zavarovalna pogodba zagotavlja mesečna izplačila doživljenjske rente, ki se lahko začne izplačevati po 60. letu starosti, vendar največ do zneska 15.200 eurov (dvakratni znesek se priznava za skupno obravnavane zakonce).

5.2.3 Avstrija

V Avstriji se dohodek iz zaposlitve izračunava kot presežek prejemkov iz zaposlitve nad stroški, ki so povezani s pridobivanjem dohodka iz zaposlitve. Delodajalčevi prispevki v pokojninski sklad so izvzeti iz dohodka iz zaposlitve za zaposlenega.

5.3 Davčna obravnava nerezidentov

5.3.1 Slovaška Republika

Slovaška ima v zvezi z obdavčevanjem nerezidentov določeno, da so nerezidenti zavezani za plačilo dohodnine od dohodkov, ki imajo vir v Slovaški. Pri tem v gradivu ni mogoče najti posebnih določb, ki bi nerezidente, ki so rezidenti kakšne od držav članic EU, obravnavale drugače kakor preostale nerezidente. Dohodek iz zaposlitve z virom na Slovaškem se davčno obravnava v skladu z istimi pravili, ki veljajo za rezidente, pri čemer so osebne olajšave omejene na osnovno letno osebno olajšavo. Pod posebnimi pogoji so nerezidenti upravičeni tudi do olajšave za zakonca in otroke.

5.3.2 Zvezna republika Nemčija

V Nemčiji se nerezidenti obdavčujejo z dohodnino, če imajo njihovi dohodki vir v Nemčiji. V primerih, ko dohodek ni predmet davčnega odtegljaja, se dohodek izračunava po enakih pravilih, ki veljajo za rezidente. Vendar določene ugodnosti, kot so osebne olajšave, nerezidentom niso priznane. Kljub temu se lahko nerezidenti, ne glede na nacionalnost, odločijo za obravnavo kot rezidenti Nemčije, če je vsaj 90 % njihovega svetovnega dohodka obdavčljivega v Nemčiji, ali če njihov dohodek, ki ni obdavčljiv v Nemčiji, ne presega 8.130 eurov. Nerezidenti, ki se za dohodninske namene štejejo za rezidente, se obdavčijo enako kakor rezidenti.

5.3.3 Avstrija

V skladu z avstrijsko ureditvijo se nerezidenti obdavčujejo po t. i. omejeni davčni

obveznosti, po kateri so nerezidenti obdavčeni le od dohodka, ki ima vir v Avstriji. Rezidenti držav članic EU lahko uveljavljajo enako davčno obravnavo kot avstrijski rezidenti, če imajo vsaj 90 % dohodka z virom v Avstriji ali če njihov obdavčljivi dohodek v drugih državah ne preseže 11.000 eurov (ta ureditev je bila uvedena v okviru odziva na sodbo Sodišča Evropskih skupnosti z dne 14. februarja 1995, Cs C-279/93, Schumacker).

5.4 Davčna obravnava dohodkov iz delovnega razmerja rezidentov, doseženih v tujini

5.4.1 Avstrija

V Avstriji se obdavči svetovni dohodek davčnih zavezancev rezidentov. Ni posebne davčne obravnave za dohodek, ki ga davčni rezidenti dosegajo iz delovnega razmerja v tujini.

5.4.2 Italija

V Italiji se obdavči svetovni dohodek davčnih zavezancev rezidentov. Do 6.700 eurov dohodka (za leto 2012), ki ga italijanski davčni rezident doseže iz zaposlitve, ki se opravlja v tujini nepretrgoma (trajno), in sicer v mejnih conah in na sosednjih območjih, se ne vključi v obdavčljivi dohodek.

5.4.3 Zvezna republika Nemčija

V Nemčiji se obdavči svetovni dohodek davčnih zavezancev rezidentov. Ni posebne davčne obravnave za dohodek, ki ga davčni rezidenti dosegajo iz delovnega razmerja v tujini.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:
- b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Odprava uskladitve olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 bo pri zavezancih pomenila višjo davčno obveznost. Ob predpostavki, da zavezanec uveljavlja samo splošno olajšavo, bo imel pri dohodku v višini minimalne plače (ki za leto 2013 po oceni znaša 9.403 eurov oz. 784 eurov bruto mesečno) dohodnino višjo za nekaj manj kot 20 eurov letno, pri dohodku v višini 2 povprečnih plač za približno 330 eurov letno (mesečno

približno 27 eurov), pri dohodku v višini 5 povprečnih plač za približno 680 eurov letno (mesečno 56 eurov) in pri dohodku v višini 7 povprečnih plač za 1.230 eurov letno (mesečno 103 eurov).

Po oceni na podlagi podatkov o odmeri dohodnine za leto 2011 bo v povprečju dohodnina višja za nekaj manj kot 2 %. Najvišje povečanje obremenitve bo pri zavezancih z dohodki do 2 povprečnih plač, in sicer se bo pri teh obremenitev zvišala za približno 3 %. To je tudi populacija zavezancev, ki jo je največ, saj skoraj 95% zavezancev dosega aktivne dohodke do višine 2 povprečnih plač. Pri zavezancih, ki imajo aktivne dohodke med 2 in 7 povprečnimi plačami, se bo njihova obremenitev z dohodnino povišala za manj kot 1 %. Najnižje povečanje obremenitve pa bo pri zavezancih, ki imajo dohodke nad 7 povprečnih plač, saj se bo v povprečju njihova dohodnina zvišala za okoli 0,3 %.

Zaradi uvedbe obveznega zavarovanja oseb, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja, ki ni delovno razmerje, opravljajo delo, se bo poslabšal dohodkovni položaj teh zavezancev. Namreč, upoštevajoč veljavne stopnje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in dosežene dohodke zavezancev, ki so imeli v letu 2011 samo navedene dohodke, nam podrobnejša analiza teh zavezancev pokaže, da bodo v povprečju obračunali za približno 190 eurov manj dohodnine (oz. mesečno okoli 16 eurov). Njihov neto dohodek pa bo zaradi uvedbe obveznega zavarovanja nižji za približno 840 eurov (mesečno 70 eurov), upoštevajoč torej vse zavezance, ki so imeli v letu 2011 samo navedene dohodke. Iz porazdelitve zavezancev po davčnih razredih je razvidno, da bo največje število zavezancev (skupaj okoli 82 % zavezancev), ki so v prvem davčnem razredu, obračunalo na letnem nivoju za približno 64 eurov manj dohodnine, medtem, ko bo 5 % zavezancev v zadnjem davčnem razredu, obračunalo v povprečju okoli 2.000 eurov manj dohodnine na letnem nivoju (mesečno 165 eurov). Zavezanci v drugem davčnem razredu bodo v povprečju obračunali za približno 730 eurov manj dohodnine (oz. mesečno 60 eurov), kar predstavlja okoli 13 % vseh zavezancev.

Zaradi odprave posebne osebne olajšave od dohodkov čezmejnih delovnih migrantov se bo poslabšal njihov dohodkovni položaj, saj se bo povečala njihova davčna obveznost od dohodkov iz delovnega razmerja, ki jih prejmejo od delodajalca, ki ni rezident Slovenije, za zaposlitev, opravljeno v tujini. Po oceni se bo njihova davčna obveznost v povprečju povečala za približno 1.700 eurov na letni ravni.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Za izvajanje predpisa bo pristojen DURS. Za izvajanje predpisa niso potrebni novi podzakonski akti.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12) se v četrtem odstavku 41. člena v prvem stavku za besedo »za« doda besedilo »obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačati delojemalec in za«.

2. člen

V prvem odstavku 44. člena se v 9. točki v prvem stavku za besedilom »v višini odpravnine,« doda besedilo »kot je določena zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti«, besedilo »109. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02)« pa se nadomesti z besedilom »Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13)«.

3. člen

V 65. členu se besedilo »iz 302. do 305. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06)« nadomesti z besedilom »v zvezi s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, določene po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje«.

4. člen

V drugem odstavku 86. člena se v tretjem stavku besedilo »pričakovani življenjski dobi moškega ali ženske v Sloveniji« nadomesti z besedilom »pričakovanem trajanju življenja ob rojstvu v Sloveniji, in sicer kot povprečje pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu moškega in ženske«.

5.

člen

V 107. členu se 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. izplačila odkupne vrednosti izplačevalcu pokojninske rente v enkratnem znesku v primeru rednega prenehanja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaradi uveljavitve pravice do pokojninske rente, ko upravljavec v imenu in za račun zavarovanca sklene zavarovanje po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent, po katerem zavarovanec pridobi pravico do doživljenjske pokojninske rente v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;«.

6. točka se spremeni tako, da se glasi:

»6. prenosa sredstev, ki je opravljen v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko

zavarovanje, med pokojninskimi načrti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, med podskladi krovnega pokojninskega sklada in med kritnimi skladi, ki spadajo v skupino kritnih skladov, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, ter iz poklicnega v prostovoljno dodatno zavarovanje;«.

6. člen

V četrtem odstavku 112. člena se v drugem stavku besedilo »v skladu s 397. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06)« nadomesti z besedilom »uživalcu pravic na podlagi preostale delovne zmožnosti (II. in III. kategorija invalidnosti), uveljavljenih po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki so se uporabljali do 31. decembra 2002«.

Doda se nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Rezidentu, prejemniku poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.«.

V šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se besedilo »četrtega in petega« nadomesti z besedilom »četrtega, petega in šestega«, besedilo »četrtem in petem« pa se nadomesti z besedilom »četrtem, petem in šestem«.

7. člen

V 113. členu se črta peti odstavek.

8. člen

V 116. členu se za številko »112.« doda vejica, besedilo »in 114.« pa se nadomesti z besedilom »prvem, drugim in četrtem odstavku 113., 114. in 117.«.

9. člen

118. člen se spremeni tako, da se glasi:

»118. člen
(uskladitev olajšav)

(1) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna se lahko, upošteva cilje ekonomske politike vlade, določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem in drugemu odstavku 112. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona.

(2) Zneske olajšav iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom o izvrševanju proračuna za naslednje leto določena uskladitev.«.

10. člen

V 122. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna se lahko, upošteva cilje ekonomske politike vlade, določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov iz prejšnjega odstavka; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo.

(3) Zneske iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom o izvrševanju proračuna za naslednje leto določena uskladitev.«.

11. člen

V tretjem odstavku 127. člena se za besedilom »112. člena« črta vejica in besedilo »petega odstavka 113. člena«. Na koncu odstavka se doda stavek, ki se glasi:

»Pri izračunu akontacije dohodnine od poklicne pokojnine se upošteva tudi olajšava iz šestega odstavka 112. člena tega zakona.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se izračun akontacije dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid, od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine in od 20% predčasne ali starostne pokojnine, ki jo v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, opravi v skladu s šestim odstavkom tega člena, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo ali nadomestilo plače. Pri izračunu akontacije dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja se upošteva olajšava iz četrtega odstavka 112. člena tega zakona, pri izračunu akontacije dohodnine od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine, od delne pokojnine in od 20% predčasne ali starostne pokojnine pa se upošteva olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona.«.

V osmem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na sedmi odstavek tega člena se lahko akontacija dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid, od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine in od 20% predčasne ali starostne pokojnine, ki jo prejema upravičenec po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izračuna in plača po znižani stopnji, vendar ne nižji od 16%.«.

12. člen

V 128. členu se v drugem odstavku na koncu doda nov stavek, ki se glasi:

»Ne glede na prvi odstavek tega člena se pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti lahko upošteva olajšava iz 117. člena tega zakona za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih zavezanec plačuje zase v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, če je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan kot samozaposlena oseba.«

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

13. člen

Ne glede na spremenjeni drugi odstavek 86. člena zakona se določba drugega odstavka 86. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12) uporablja za izplačila po pogodbah o življenjskem zavarovanju, sklenjenih pred dnem uveljavitve tega zakona, ki so se začela izplačevati pred uveljavitvijo tega zakona.

14. člen

(1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja že za odmero dohodnine za leto 2013, razen:

1. določb spremenjenega 41. in 113. člena ter novega šestega odstavka 112. člena in spremenjenega tretjega odstavka 127. člena zakona, ki se uporabljajo od 1. januarja 2014,
2. določbe spremenjenega drugega odstavka 86. člena zakona, ki se uporablja od uveljavitve tega zakona, in
3. določb spremenjenega 118. in 122. člena zakona, ki se uporabljajo za odmero dohodnine za leta od 2014 dalje.

(2) Do začetka uporabe določbe spremenjenega 41. in 113. člena ter novega šestega odstavka 112. člena in spremenjenega tretjega odstavka 127. člena zakona se uporablja določba 41., 112., 113. in 127. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Z navedeno dopolnitvijo določbe četrtega odstavka 41. člena Zakona dohodnini (v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se pri davčni osnovi dohodka iz drugega pogodbenega razmerja določa tudi zmanjšanje za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačati delojemalec. Navedena dopolnitev je posledica novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki v 18. členu določa obvezno zavarovanje tudi za osebe, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja opravljajo delo, razen če so uživalci pokojnine ali pa opravljajo začasno in občasno delo dijakov in študentov v skladu s predpisi, ki urejajo to delo. Kot delo iz drugega pravnega razmerja se šteje delo oziroma storitev, kadar se plačilo, prejeto na podlagi tega pravnega razmerja, po Zakonu o dohodnini šteje za dohodek, ki ni oproščen plačila dohodnine in se ne šteje za drug dohodek. Gre torej za dohodke iz pogodbenega in avtorskega dela ter za dohodke iz drugih pogodbenih razmerij, od katerih bo od 1. 1. 2014 treba plačevati prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer osebam, ki niso obvezno zavarovane po kakšni drugi zavarovalni podlagi, kot denimo iz delovnega razmerja ali kot samozaposlena oseba, pa dosegajo prej navedene dohodke.

K 2. členu

Z navedeno spremembo določbe se pri definiranju odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki se ne všteva v davčno osnovo iz delovnega razmerja in njene višine, spreminja sedanje sklicevanje glede višine neobdavčenega dela navedene odpravnine, ki je zdaj vezano na določbo 109. člena Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljnjem besedilu: ZDR), ker novi Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) navedene odpravnine in njihovo višino ureja v 108. členu. Ker se navedene odpravnine, določene po 108. členu ZDR-1, po vsebini ne spreminjajo glede na odpravnine, določene po 109. členu ZDR, določba ne pomeni vsebinske spremembe v obravnavi navedenih odpravnin, temveč samo uskladiitev z novimi določbami ZDR-1.

Ker se višina navedenih odpravnin po 108. členu ZDR-1 določa nekoliko drugače kot po 109. členu ZDR, bo navedena spremenjena višina odpravnine po ZDR-1 pomenila tudi neobdavčen del navedenih odpravnin. Konkretno to pomeni, da se v določenih primerih odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ko imajo delavci pravico po ZDR-1 do odpravnine po 108. členu ZDR-1 (odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov in iz razloga nesposobnosti, v stečajnem postopku, postopku prisilne likvidacije in v primeru potrjene prisilne poravnave, v drugih primerih prenehanja delodajalca ter v primeru izredne odpovedi delavca iz razlogov na strani delodajalca), navedene odpravnine ne bodo vštevale v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja do višine, kot je določena za odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti po 108. členu ZDR-1. Med navedene odpravnine se ne štejejo odpravnine delavcu, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas, saj v tem primeru ne gre za odpoved, temveč za prenehanje pogodbe o zaposlitvi.

K 3. členu

Z navedeno spremembo določbe 65. člena ZDoh-2, ki določa olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za zavezanca – delodajalca, ki financira pokojninski načrt

kolektivnega zavarovanja, se pri določanju pogojev, ki jih mora izpolnjevati tak delodajalec, spreminja sklicevanje na navedene pogoje, in sicer je sklicevanje s konkretnih členov ZPIZ-1 spremenjeno na splošno sklicevanje na pogoje v zvezi s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, določene po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1), ki je veljal do konca leta 2012, so bili ti pogoji, ki jih je moral izpolnjevati delodajalec določeni v 302. do 305. členu, po novem pa so urejeni v 233. do 239. členu ZPIZ-2. Določba vsebinsko ne posega v navedeno olajšavo.

K 4. členu

Z navedeno določbo se pri obdavčevanju dohodka iz življenjskega zavarovanja zagotavlja spoštovanje načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri obdavčitvi rente. Tako se določa, da se v primeru sklenjenega življenjskega zavarovanja, pri katerem celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil v pogodbi o življenjskem zavarovanju ni določeno, kot celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil upošteva razlika med zavezančevo starostjo v času, ko prvič prejme obročno izplačilo, in pričakovano življenjsko dobo zavezanca, ki se določi glede na podatek Statističnega urada Republike Slovenije o pričakovanem trajanju življenja ob rojstvu v Sloveniji, in sicer kot povprečje pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu moškega in ženske.

K 5. členu

Sprememba 5. in 6. točke 107. člena ZDoh-2 je potrebna zaradi uskladitve z določbami novega ZPIZ-2. Navedeni določbi urejata oprostitev plačila dohodnine, in sicer od izplačila odkupne vrednosti v primeru rednega prenehanja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaradi pridobitve pravice do pokojninske rente, ko se sredstva v enkratnem znesku prenesejo izplačevalcu pokojninske rente, in sicer na podlagi pogodbe o zavarovanju, po kateri ima zavarovanec pravico do doživljenjske rente, ter od prenosov sredstev med pokojninskimi načrti, ki so skladni z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Pri spremembi 5. točke ne gre za vsebinsko spremembo, temveč le za uskladitev z določbami 340. člena ZPIZ-2 v delu, ki se nanaša na izplačilo oziroma prenos odkupne vrednosti na izplačevalca pokojninske rente.

Pri spremembi 6. točke pa gre poleg uskladitve z določbami 248. člena ZPIZ-2 v delu, ki se nanaša na prenose sredstev med pokojninskimi načrti tudi za vsebinsko novost, in sicer se zaradi določb 249. člena ZPIZ-2, ki omogoča tudi prenose sredstev med podskladi posameznega krovnega sklada ter med kritnimi skladi posamezne skupine kritnih skladov, tudi ti prenosi štejejo za oproščene plačila dohodnine. Poleg tega se zaradi določbe prvega odstavka 206. člena ZPIZ-2 - ki po novem določa, da lahko zavezanec, ki še pred uveljavitvijo pravice do poklicne pokojnine izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne, predčasne, vdovske ali invalidske pokojnine, zahteva, da se sredstva v skladu z določbami 248. člena ZPIZ-2, iz poklicnega zavarovanja brezplačno prenesejo v dodatno zavarovanje, kjer zavarovanec pridobi pravico do dodatne pokojnine – določa, da je tudi naveden prenos sredstev iz poklicnega zavarovanja v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje oproščen plačila dohodnine, če gre za prenos sredstev, ki je opravljen v skladu z ZPIZ-2.

K 6. členu

Sprememba v delu določbe drugega stavka četrtega odstavka 112. člena ZDoh-2 je potrebna zaradi uskladitve z določbami novega ZPIZ-2 in ne pomeni vsebinske

spremembe. Navedena določba določa, da se za nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja, pri katerem se prizna osebna olajšava višini 13,5 % odmerjenega nadomestila, ne šteje nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnih časom, ki ga izplačuje delodajalec, in sicer uživalcem pravic na podlagi preostale delovne zmožnosti (II. in III. kategorija invalidnosti), uveljavljenih po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki so se uporabljali do 31. decembra 2002, kot je določeno po prvem odstavku 396. člena ZPIZ-2, v veljavni določbi ZDoh-2 pa je navedeno sklicevanje na 397. člen ZPIZ-1.

Poleg tega se z novim šestim odstavkom rezidentu, prejemniku poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, določa priznavanje osebne olajšave v obliki zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

K 7. členu

S tem členom se odpravlja olajšava, ki se priznava rezidentu - čezmejnemu delovnemu migrantu, ki od delodajalca, ki ni rezident Slovenije, prejme dohodek iz delovnega razmerja za zaposlitev, opravljeno v tujini, in se zaradi opravljanja dela v tujini dnevno ali najmanj enkrat tedensko vrača v Slovenijo (za leto 2013 znaša 7.576,62 eura).

K 8. členu

S spremembo oziroma dopolnitvijo 116. člena ZDoh-2, ki določa olajšave za rezidente držav članic EU in EGP, se med olajšave, do katerih je upravičen rezident države članice EU ali EGP, ki v Sloveniji dosega pretežni del svojega celotnega obdavčljivega aktivnega dohodka (90 %, in sicer dohodka iz zaposlitve, dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od teh dohodkov ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, prenosa premoženjskih pravic ter kategorije drugi dohodki) uvrščajo tudi posebne osebne olajšave, ki jih lahko uveljavljajo rezidenti, ki samostojno opravljajo specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti, ali novinarski poklic ali poklic športnika po določbi prvega, drugega in četrtega odstavka 113. člena ZDoh-2 ter olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki jo lahko na letni ravni uveljavlja rezident za zneske premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih je plačal zavezanec zase izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, kot je določeno po 117. členu ZDoh-2.

K 9. členu

S spremembo 118. člena zakona se odpravlja avtomatično usklajevanje davčnih olajšav, določenih v 111. členu, prvem in drugem odstavku 112. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona. Možnost določitve uskladitve in koeficienta, s katerim se uskladijo zneski olajšav se prepušča zakonu o izvrševanju proračuna, v okviru katerega se bo presodilo, upošteva cilje ekonomske politike vlade, ali se za posamezno leto opravi uskladitev zneskov olajšav, ali pa se ohrani zneske olajšav, ki so veljali za predhodno davčno leto. Če bo z zakonom o izvrševanju proračuna določen koeficient uskladitve zneskov olajšav, bodo ti zneski preračunani in določeni s pravilnikom za naslednje leto. V skladu s prehodno določbo, se spremenjena določba nanaša za odmero dohodnine za leto 2014 in nadaljnja leta. Zaradi odprave olajšave za dohodke čezmejnih delovnih migrantov se hkrati odpravlja sklicevanje na določbo, ki določa navedeno olajšavo.

K 10. členu

S spremembo 122. člena zakona se odpravlja avtomatično usklajevanje zneskov neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine in se možnost določitve uskladitve in koeficienta uskladitve prenaša na zakon o izvrševanju proračuna. Tako se bo, enako kot pri spremembi 118. člena zakona, ob sprejemanju vsakokratnega zakona o izvrševanju proračuna presodilo, upošteva cilje ekonomske politike vlade, ali se opravi uskladitev zneskov neto letnih davčnih osnov in se bo v primeru odločitve o uskladitvi določil koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov. Če bo z zakonom o izvrševanju proračuna določen koeficient uskladitve zneskov neto letnih davčnih osnov, bodo ti zneski preračunani in določeni s pravilnikom za naslednje leto. Enako kot pri spremenjenem 118. členu zakona, se spremenjena določba nanaša za odmero dohodnine za leto 2014 in nadaljnja leta.

K 11. členu

S tem členom se v tretjem odstavku 127. člena, ki ureja akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja, ki ga izplača glavni delodajalec, in upoštevanje posameznih olajšav, zaradi odprave olajšave za čezmejne delovne migrante črta sklicevanja na določbo, ki določa navedeno olajšavo. Poleg tega se določa, da se pri izračunu akontacije dohodnine od poklicne pokojnine upošteva tudi olajšava iz šestega odstavka 112. člena tega zakona.

Sprememba sedmega in osmega odstavka 127. člena ZDoh-2 je potrebna zaradi uskladitve z določbami novega ZPIZ-2, poleg tega pa je sedmi odstavek dopolnjen tudi glede na ugotovitve v zvezi z izvajanjem zakona. Tako je v sedmem odstavku pri določanju akontacije dohodnine od polovice pokojnine namesto sklicevanja na drugi odstavek 178. člena ZPIZ-1 navedeno, da se akontacija dohodnine od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine, ki je po vsebini podoben dohodek kot polovica oziroma sorazmerni del pokojnine, le da pri delni pokojnini ni prekinitve zavarovanja in od 20% predčasne ali starostne pokojnine, ki je nova pravica po ZPIZ-2, izračuna po stopnji 25 %, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo ali nadomestilo plače. Poleg tega je jasneje določeno, da se pri izračunu akontacije dohodnine od nadomestila delovnim invalidom upošteva olajšava po četrtem odstavku 112. člena ZDoh-2, pri polovici oziroma sorazmernem delu pokojnine, delni pokojnini in 20% predčasne ali starostne pokojnine pa se upošteva olajšava po tretjem odstavku 112. člena ZDoh-2.

V osmem odstavku, ki določa možnost uporabe nižane stopnje akontacije dohodnine od nadomestila delovnim invalidom in od polovice pokojnine, je smiselno enako kot v prejšnjem sedmem odstavku namesto sklicevanja na drugi odstavek 178. člena ZPIZ-1 določeno, da je možnost uporabe nižane akontacije dohodnine od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine in od 20% predčasne ali starostne pokojnine.

K 12. členu

Z dopolnitvijo drugega odstavka 128. člena ZDoh-2, ki ureja akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, se med olajšave, ki se lahko upoštevajo že pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, uvršča tudi olajšava za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, kot je določena po 117. členu ZDoh-2, in sicer za premije, ki jih zavezanec zase plačuje v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, če je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan kot samozaposlena oseba. Določba je posledica nove ureditve po ZPIZ-2, po kateri se od 1. 1. 2013 v kolektivno prostovoljno

dodatno pokojninsko zavarovanje lahko vključijo tudi zavarovanci, ki opravljajo pridobitno in drugo samostojno dejavnost (drugi odstavek 214. člena ZPIZ-2).

K 13. členu

S prehodno določbo je določeno, da se določba spremenjenega drugega odstavka 86. člena zakona uporablja za pogodbe o življenjskem zavarovanju, ki so sklenjene po uveljavitvi tega zakona in za pogodbe o življenjskem zavarovanju, ki so bile sklenjene pred dnem uveljavitve tega zakona, če se obročna izplačila po takih pogodbah še niso začela izplačevati. Obročna izplačila po pogodbah o življenjskem zavarovanju, ki so se začela izplačevati pred uveljavitvijo tega zakona, se še naprej obdavčujejo upoštevaje drugi odstavek 86. člena po določbah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12 in 94/12).

K 14. členu

Ker je predlagana novela zakona predvsem posledica spremenjene zakonodaje na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja in delovnih razmerij, ki je večinoma začela veljati že v letu 2013, in uskladitve z zakonodajo EU, je določeno, da začne zakon veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se že za odmero dohodnine za leto 2013, razen določb spremenjenega 41. in 113. člena ter novega šestega odstavka 112. in spremenjenega tretjega odstavka 127. člena zakona, ki se začnejo uporabljati s 1. januarjem 2014, spremenjenega 118. in 122. člena, ki se uporabljata za odmero dohodnine od leta 2014 naprej in spremenjenega drugega odstavka 86. člena, ki je vezan na direktivo in se začne uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

Glede na navedeno je posebej določeno, da se do začetka uporabe spremenjenega 41. in 113. člena zakona ter novega šestega odstavka 112. in spremenjenega tretjega odstavka 127. člena zakona, uporabljajo določbe veljavnega 41., 112., 113. in 127. člena ZDoh-2.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

41. člen (davčna osnova)

(1) Osnova za dohodnino (v nadaljnjem besedilu: davčna osnova) od dohodka iz delovnega razmerja je dohodek iz 37. člena tega zakona, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delojemalec.

(2) Obvezni prispevki za socialno varnost, ki so primerljivi z obveznimi prispevki za socialno varnost v Sloveniji in jih delojemalec plačuje v sklad, priznan za davčne namene v katerikoli drugi državi, se pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz 37. člena tega zakona odštejejo pod pogojem, da fizična oseba ni bila rezident Slovenije neposredno pred začetkom opravljanja dela iz delovnega razmerja v Sloveniji in je v tem času že prispevala v navedeni sklad.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se v davčno osnovo od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in v skladu z drugimi predpisi, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati prejemnik teh dohodkov. Za določitev davčne osnove pri vdovski in družinski pokojnini se upošteva število družinskih članov, ki jo prejemajo. V davčno osnovo od navedenih dohodkov, prejetih iz tujine, se šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu s predpisi.

(4) Davčna osnova od dohodka iz prvega, drugega in tretjega odstavka 38. člena tega zakona je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10% dohodka. Poleg normiranih stroškov je mogoče uveljavljati tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, in sicer se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višin, ki jih na podlagi 44. člena tega zakona določi vlada.

(5) Davčna osnova od dohodka iz četrtega odstavka 38. člena tega zakona, je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati verski delavec.

44. člen (dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo)

(1) V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne všteta:

1. obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delodajalec;
2. premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca zavarovanca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije, ki se ne všteva v davčno osnovo in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona;

3. povračila stroškov v zvezi z delom, kot so prehrana med delom, stroški prevoza na delo in z dela in terenski dodatek, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada, ter nadomestilo za ločeno življenje do višine, ki jo določi vlada;
4. povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, kot so:
 - a) dnevnic,
 - b) povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini),
 - c) povračilo stroškov za prenočišče, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada. Povračilo stroškov po tej točki se lahko določi ločeno ali v skupnih zneskih;
5. vrednost uniform in osebnih zaščitnih delovnih sredstev, vključno s stroški za njihovo vzdrževanje, pod pogojem, da so določene s posebnimi predpisi;
6. nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 2% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 2% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji;
7. jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, odpravnina ob upokojitvi in enkratna solidarnostna pomoč do višine, ki jo določi vlada;
8. plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo, do višine, ki jo določi vlada;
9. odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa Zakon o delovnih razmerjih, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02), vendar največ do višine desetih povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina, izplačana delojemalcu, ki sklene novo pogodbo o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;
10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 5% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.

(2) Pri določanju višin povračil stroškov v zvezi z delom in dohodkov, ki jih v skladu s 3., 4., 7. in 8. točko prvega odstavka tega člena določi vlada, se kot podlago upošteva raven posameznih navedenih pravic delojemalcev, določena z zakoni in s kolektivnimi pogodbami na ravni države. Če delodajalec izplačuje navedena povračila stroškov v zvezi z delom in dohodke, ki so višji od zneskov, ki jih za navedena povračila in dohodke določi vlada, se znesek posameznega povračila oziroma dohodka v delu, ki presega znesek, določen s strani vlade, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(3) Pri določanju zneska povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, navedenega v 6., 9. in 10. točki prvega odstavka tega člena, se upošteva zadnji podatek Statističnega urada Republike Slovenije.

(4) Če delodajalec izplačuje dohodke iz 2., 6., 9. in 10. točke prvega odstavka in drugega odstavka tega člena v višini, ki presega znesek, naveden v navedenih točkah in odstavkih

kot neobdavčen, se znesek posameznega dohodka v delu, ki presega znesek, ki je določen kot neobdavčen, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

65. člen

(olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje)

Zavezanec – delodajalec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in izpolnjuje pogoje iz 302. do 305. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06), lahko za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih delno ali v celoti plača v korist delojemalcev – zavarovancev izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona.

86. člen

(davčna osnova od dohodka iz življenjskega zavarovanja)

(1) Davčna osnova od dohodka iz življenjskega zavarovanja je razlika med prejetim izplačilom in vplačilom.

(2) Vrednost vplačila iz prvega odstavka tega člena se v primeru obročnih vplačil določi kot seštevek vseh obročnih vplačil. Če izplačilo iz prvega odstavka tega člena ni prejeto v enkratnem znesku, temveč obročno, se vplačilo oziroma seštevek vseh obročnih vplačil porazdeli enakomerno med obdobja izplačevanja obročnih izplačil. Če celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil v pogodbi o življenjskem zavarovanju ni določeno, se kot celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil upošteva razlika med zavezančevo starostjo v času, ko prvič prejme obročno izplačilo, in pričakovano življenjsko dobo zavezanca, ki se določi glede na podatek Statističnega urada Republike Slovenije o pričakovani življenjski dobi moškega ali ženske v Sloveniji.

107. člen

(oprostitev)

Ne glede na 105. člen tega zakona, se dohodnine ne plačuje od:

1. nagrade in priznanja za izjemne dosežke na humanitarnem, znanstveno-raziskovalnem, kulturnem, vzgojno-izobraževalnem, športnem ali socialnem področju ter na področju prostovoljstva, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- jih izplača država, samoupravna lokalna skupnost ali ustanova, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom,

- ne gre za redni dohodek ali za dohodek za opravljeno delo oziroma storitev in

- je bil prejemnik nagrade ali priznanja izbran kot nagrajenec brez lastne aktivnosti oziroma udeležbe pri prijavi na razpis oziroma v postopku izbora nagrajenca;

2. prejemkov, namenjenih pokritju stroškov dnevnice in prevoza, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki na podlagi imenovanja opravi funkcijo člana volilnega odbora na podlagi predpisov o volitvah in v zvezi s tem prejme le povračilo navedenih stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena

tega zakona;

3. dnevnih povračil stroškov po pravilih EU, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki sodeluje v projektu tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, in v zvezi s tem prejme le navedene prejeme;

4. prejemkov, namenjenih pokritju stroškov prevoza, nočitve in dnevnice, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki se udeleži posveta z mednarodno udeležbo in v zvezi s tem prejme le povračilo stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena tega zakona;

5. izplačila odkupne vrednosti v primeru rednega prenehanja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaradi pridobitve pravice do pokojnine, pod pogojem, da sredstva niso izplačana zavarovancu, temveč se v skladu z 352. in 353. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 - uradno prečiščeno besedilo in 69/06) v enkratnem znesku prenesejo izplačevalcu pokojnine v imenu in za račun zavarovanca, ki sklene zavarovanje, po katerem zavarovanec pridobi pravico do doživljenjske mesečne pokojninske rente;

6. prenosa sredstev iz enega pokojninskega načrta v drugi pokojninski načrt prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s 360. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 - uradno prečiščeno besedilo in 69/06);

7. družinske invalidnine in družinskega dodatka po zakonu o vojnih invalidih, ki jih prejmejo družinski člani osebe, ki je padla, umrla ali je bila pogrešana pri opravljanju vojaških ali drugih dolžnosti za cilje obrambe ali varnosti Republike Slovenije ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991) ali osebe, ki je izgubila življenje, umrla ali bila pogrešana zaradi dogodkov ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991) in družinski člani osebe, ki je na tej podlagi uveljavila status vojaškega vojnega invalida ali civilnega invalida vojne, po njeni smrti.

112. člen

(osebne olajšave)

(1) Rezidentu, invalidu s 100% telesno okvaro, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 14.971 eurov letno, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.

(2) Rezidentu po dopolnjenem 65. letu starosti se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 1205 eurov letno.

(3) Rezidentu, prejemniku pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(4) Rezidentu, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid po predpisih, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjenega nadomestila. Za nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja se ne šteje nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, ki ga izplačuje delodajalec v skladu s 397. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06).

(5) Rezidentu, prejemniku priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene priznavalnine.

(6) Olajšava iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se prizna največ v višini

dohodnine, obračunane od posameznega dohodka, navedenega v tretjem, četrtem in petem odstavku tega člena.

113. člen

(posebna osebna olajšava)

(1) Rezidentu, ki samostojno opravlja specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pod pogojem, da gre za poklic, ki je značilen samo za področje kulturne dejavnosti in pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(2) Rezidentu, ki samostojno opravlja novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(3) Rezidentu, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, se do dopolnjenega 26. leta starosti prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave iz 111. člena tega zakona. Navedena olajšava se prizna tudi osebi, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega stavka in je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa.

(4) Rezidentu, ki samostojno opravlja poklic športnika in je vpisan v razvid poklicnih športnikov, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15 % prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(5) Rezidentu – čezmejnemu delovnemu migrantu, ki od delodajalca, ki ni rezident Slovenije, prejme dohodek iz delovnega razmerja za zaposlitev, opravljeno v tujini, se prizna zmanjšanje davčne osnove od tega dohodka v višini 7.000 eurov letno. Čezmejni delovni migrant je zavezanec, ki zaradi opravljanja dela v tujini odhaja v tujino in se dnevno ali najmanj enkrat tedensko vrača v Slovenijo.

116. člen

(olajšave za rezidente držav članic EU oziroma EGP)

Fizična oseba, ki je rezident države članice EU oziroma EGP, ki ni Slovenija, in v Sloveniji dosega dohodke iz zaposlitve, dohodke iz dejavnosti, razen dohodkov iz dejavnosti, če se davčna osnova od teh dohodkov ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in prenosa premoženjske pravice ter druge dohodke, lahko uveljavlja olajšave, določene v 111., 112. in 114. členu tega zakona, če z dokazili dokaže, da znašajo navedeni dohodki, doseženi v Sloveniji, najmanj 90 % njenega celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu, in če dokaže, da so v državi njenega rezidentstva dohodki, doseženi v Sloveniji, izvzeti iz obdavčitve ali so neobdavčeni.

118. člen
(uskladitev olajšav)

(1) Zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem in drugemu odstavku 112. člena, petem odstavku 113. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona, se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije.

(2) Zneske iz prvega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

122. člen
(stopnje dohodnine)

(1) Stopnje dohodnine za davčno leto so:

če znaša neto letna davčna osnova v eurih		znaša dohodnina v eurih
nad	do	
	7.841	16%
7.841	18.534	1.254,56 + 27% nad 7.841
18.534		4.141,67 + 41% nad 18.534

(2) Zneski neto letnih davčnih osnov iz prvega odstavka tega člena se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo.

(3) Zneske iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

127. člen
(akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve)

(1) Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve se izračuna in plača od dohodka iz zaposlitve od davčne osnove iz 41. do 45. člena tega zakona.

(2) Od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri delodajalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljnjem besedilu: glavni delodajalec), se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta.

(3) Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, se upošteva 1/12 zneska olajšave iz prvega odstavka 111. člena, prvega in drugega odstavka 112. člena, petega odstavka 113. člena in iz 114. člena tega zakona. Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, se upošteva tudi 1/12 zneska olajšave iz drugega odstavka 111. člena tega zakona, če ta dohodek ne presega 1/12 dohodka iz drugega odstavka 111. člena tega zakona oziroma 1/12 zneska olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona, če ta dohodek ne presega 1/12 dohodka iz tretjega

odstavka 111. člena tega zakona. Če zavezanec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, upošteva olajšava iz drugega oziroma tretjega odstavka 111. člena tega zakona, o tem obvesti glavnega delodajalca. Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojnine se upošteva tudi olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona. Pri izračunu akontacije dohodnine od nadomestil iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki jih prejema delovni invalidi po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki jih za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva tudi olajšava iz četrtega odstavka 112. člena tega zakona.

(4) Če se dohodek iz delovnega razmerja, ki se nanaša na mesečno obdobje, izplača v več delih, se ob izplačilu zadnjega dela dohodka iz delovnega razmerja ugotovi višina mesečnega dohodka iz delovnega razmerja in izvrši izračun akontacije dohodnine ter poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov dohodka iz delovnega razmerja.

(5) Če se dohodek iz zaposlitve, ki se vštevava v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj, se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine od enomesečnega dohodka, se prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot na 12 mesecev.

(6) Če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacijo dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25% od davčne osnove iz prvega odstavka tega člena in brez upoštevanja olajšav po tretjem odstavku tega člena.

(7) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena, se izračun akontacije dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06), ki ju za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, opravi v skladu s šestim odstavkom tega člena, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo oziroma nadomestilo plače. Pri izračunu akontacije dohodnine se upošteva olajšava iz četrtega odstavka 112. člena tega zakona.

(8) Ne glede na sedmi odstavek tega člena, se lahko akontacija dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06), izračuna in plača po nižji stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za nižjo stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

(9) Ne glede na šesti odstavek tega člena se lahko akontacija dohodnine od pokojninske rente, kot je odmerjena v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in od primerljive pokojninske rente, ki je prejeta iz tujine, izračuna in plača po nižji stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za nižjo stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

(10) Akontacija dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja se izračuna in plača od davčne osnove iz četrtega in petega odstavka 41. člena tega zakona po stopnji 25%.

(11) Ne glede na deseti odstavek tega člena se akontacija dohodnine od dohodka verskega delavca ne plača, če se izračunava od dohodka, ki je enak znesku, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji.

(12) Ne glede na deseti odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od dohodka rezidenta, ki glede starosti in statusa izpolnjuje pogoje za priznanje olajšave iz tretjega odstavka 113. člena tega zakona, za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, ne izračuna in ne plača, če posamezen dohodek ne presega 400 eurov.

128. člen

(akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti)

(1) Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, se za davčno leto izračuna od davčne osnove, določene v III.3. poglavju tega zakona, vključno z zmanjšanjem in povečanjem davčne osnove ter davčnimi olajšavami, upošteva davčne olajšave, določene v prvem, drugem in tretjem odstavku 113. člena tega zakona, in na podlagi stopenj dohodnine, določenih v 122. členu tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, lahko upošteva olajšava iz 111. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena tega zakona, če zavezancu za posamezno davčno leto te olajšave niso bile upoštevane pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, ali je bilo na ta način upoštevanih manj kot 5/12 teh olajšav. V primeru smrti zavezanca se zavezancu prizna sorazmerni del olajšav do dneva smrti zavezanca v skladu s prejšnjim stavkom tega odstavka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti za zavezanca, ki je dosegel dohodke iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, lahko izračuna po posebej izračunani povprečni stopnji akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Povprečna stopnja akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine iz 122. člena tega zakona, sorazmernega dela davčne osnove od dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, določene v III.3. poglavju tega zakona, vključno z zmanjšanjem in povečanjem davčne osnove ter davčnimi olajšavami (v nadaljnjem besedilu tega odstavka: davčna osnova), na člana kmečkega gospodinjstva, ki je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti, in ob upoštevanju drugega odstavka tega člena. Sorazmerni del davčne osnove od dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona se ugotovi tako, da se davčna osnova razdeli na toliko delov, kolikor je članov kmečkega gospodinjstva zavezanca, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

(4) Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za davčno leto določi v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po zadnjem obračunu akontacije dohodnine, če ni z zakonom drugače določeno. Predhodna akontacija dohodnine se plačuje v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(5) Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti in davčni odtegljaj iz 68. člena tega zakona se odštejeta od akontacije dohodnine iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. Morebitna vračila in doplačila akontacije dohodnine se plačujejo v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

